

Хатас нэбилиэгин "Хомус" уьуйаана

Иитээччи Гладких Наталья Евгеньевна

Технологической карта

Тема: «Х» дорбоон буукубатын билсии

Бөлөбө: Бэлэмнэнии белех

Дьарык көрүнгэ: Тыл сайдыыта

Сыала: Барбыты чинэтии. Тыл биир дорбоонун атынынан солбуйан, атын тылы табаарарга эрчийии. «Х» дорбоону билииннэрии, буукубатын керен билэллэрин ситийии.

Туттуллар тэриллэр: Проектор, кырыллыбыт фишкалар, урун ас хартыыналара, хомус, А4

Дьарык тутула	Иитээччи сорукутара	О5о эппиэттэрэ	Бириэмэтэ
I.Кириии чааба Арт.гимнастика	Утуе кунунэн, о5олор! Биьиги бугунну дьарыкпыт тылы сайыннарыы буолар. О5олор тылы сайыннарыы дьарыгар биьиги туохпут ордук улэлиирий? Оччотугар билигин тылбытын эрчийиэхпит. Хаачыал Минньигэс барыанньа Кэмпиеэ	Утуе кунунэн! Тылбыт улэлиир.	5 мун
Хатылааьын	Аьа5ас дорбооннорбутун хатылыаххайын эрэ. Аны бу аьа5ас дорбооннорбутун уьатыаххайын. Маладьыастар, аьа5ас дорбооннорбутун хатылаатыбыт, уьатан эмиэ санардыбыт. Тылга биир дорбоону атынынан солбуйан, атын тылы	а, и, ы, о, э, у, е, у. аа,и,и,ы,ы,оо,ээ,уу,ее,уу.	

	<p>табаарыхха сеп буолуо дуо, эыги туох дии саныгытый?</p> <p>Чэ эрэ, о5олор билигин экраны керевут, бэриллит буукубаларга уьун аьа5ас дор5оону туруоран биэрэбит, оччо5о биьихэ тыл тахсыахтаах.</p> <p>(Таас, тиис, туус, кыыс, киис, биир)</p>	Табаарыхха сеп.	
<p>II. Сурун чааьа I.</p>	<p>О5олоор, бугун «X» дор5оону кытта билсэхпит. Дор5оону биьиги истэбит уонна санарабыт. «X» дор5оону санарарга уоьу – тиьи сэгэччи тутулар. Тыл тебете алын тиис миилэтин кэннигэр саьар.</p> <p>Дор5оону санарарга тыл кэлин еттунэн сымна5ас таналайга барбах сыстан баран тэйэр. «X» дор5оон бутэй дор5оон ду аьа5ас дор5оон ду? То5о бутэй диэтигит? «X» дор5оонтон тахсар тылларда этилээн эрэ, о5олор миэхэ.</p> <p>Сееп, маладьыастар.</p> <p>Чэ, эрэ о5олор бол5ойон истэбит билигин, таабырын таайтарыам.</p> <p>Таабырын: Куоластаах хоьууна, этэр тыллаах энинэ баар уьу? (Хомус)</p> <p>Харахпытын симэбит уонна хомус тыаьын истиэхпит. (Хомус тыаьа, хомуьу тыаьаты).</p> <p>Нэдиэлэбит тиэмэтэ туох этэй? Туох нэдиэлэтэй?</p> <p>Хомус тыаьа куустээх ураты энергияны биэрэр, ол иьин хомуьу Россия героя летчик – космонавт Олег Кононенко космоска илдэ тахсан тыаьаппыта. Хомус аатынан ессе биьиги туохтаахпытый</p>	<p>Бутэй дор5оон</p> <p>«X» дор5оонтон тахсар тыллары аатталааьын.</p> <p>«Космос эйгэтэ».</p>	<p>10мун</p>

<p>II.</p>	<p>оБолор? «Таах» диэн сыьыарыыны эптэхпитинэ ким диэн тыл тахсарый? Саамай сеп, бийиги олорор дэриэбинэбит аата Хомустаах диэн табыста. Билигин хомус диэн тылбытын фишканан ууран керуебун. Миэхэ дуоскаба биир обо тахсан ууруо дуо? Ким тахсарый? (фишканан ууруу). Хас дорбооннобуу? Хас буукубалаабы? Субуебэ хаый? Хомуу хантан космоска ильдэ тахсыбыттарый, оБолор? Сир диэн тылы фишканан ууруу. Дорбооно хаый, буукубата, субуебэ? Сиртэн ханна ильдэ тахсыбыттарый? Сеп, бйга ильдэ тахсыбыттар. Аны ый диэн тылы фишканан уурун. Оонньуу «Дорбоон миэстэтин сепке ый» Энергия ылаары хомуу ильдэ тахсыбыт эбит космонавт, онтон куус – уох ылаары тугу ильдэ тахсыбыта буолуой? Бийиги сахабыт абын ильдэ тахсыбыт. (Хаан, быырпах (утах), баахыла бийиги бурдук аспыт. «Х» дорбоон сахалы астарбыт ааттарыгар ханан ийиллэллэрин бэлиэтээн. «Х» дорбоон буукубата. Мин «Х» диэни билэбин Харандааска харандааы Хардарыта туппуттар, Хам баайталаан кээспиттэр, «Х» диэн буоллун диэбиттэр. («Х» дорбоон буукубатын кердеруу) . Буукубаны бийиги керebut уонна</p>	<p>Детсадтаахпыт Хомустаах</p> <p>Сиртэн</p> <p>Бйга</p> <p>Хаан – тыл иннигэр Быырпах – тыл кэннигэр Баахыла – тыл ортотугар.</p>	<p>бмун</p>
------------	---	--	-------------

<p>III.</p>	<p>суруйабыт. Туохха маарынаттыгыт о5олор? Малыдыастар, билигин мин туохха маарынаппыппын экранна керун эрэ. (Экранна кестер) Физминутка Сынньана таарыйа бастакы космонавпытыгар Юрий Гагаринна анаммыт хобооммутун хатылыахха. Хоьоон Кетер кынаттаах да5аны Кетен тийбэт куйаарыгар Кеттубут биьиги аны, Кунду табаарыстар! Сир, халлаан, Сулус, Ый, Кун Уйэ тухары сугуруйдун Улуу Советскай кьийэхэ, Ол аата, барыбытыгар биьихэ!</p> <p>О5олоор, бу тугуй? А4 биьиги космоспыт нэдиэлэтигэр эмиэ туох эрэ сыьыаннаах эбит, ону билиэххитин ба5ара5ыт дуо? Бу ханнык фигураный? Бу кене муннукпутун биьиги билигин кыптыыйа, туох да атын тэрилэ суох, квадрат оноруохтаахпыт, чэийин эрэ онорон са5алаан, ким квадрат онорон та5аарар эбит. Аны ити квадраппытын ус муннуктуу тутабыт, ус муннукпутун бук тутан ракета онорон та5аарабыт, ракетабыт аны сатаан турар дуо? Оччотугар, ата5ын онорорбутугар алларанан туерт еттун бук тутабыт. (Ракета онорон та5аарыы)</p>	<p>A4</p>	<p>8 мун</p>
-------------	---	-----------	--------------

3.Тумук	Бугунну дьарыкка эьиги тугу себулээтигит? Аныгыскыга тугу гыныххытын, оноруоххутун ба5ардыгыт? То5о? Ханнык дор5оону кытта билистибит?		2мун